

J e g y z ő k ö n y v

a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének 1957. június 7-én
du.16 órakor tartott 6.sz.üléséről.

Jelen voltak: Rusznyák István elnök, Fogarasi Béla, Gombás Pál,
Ligeti Lajos alelnökök, Erdey-Gruz Tibor főtitkár,
Bognár Géza, Hevesi Gyula, Jánossy Lajos, Major
Máté akadémiai titkárok,
Alexits György, Lukács György, Molnár Erik,
Novobátczy Károly elnökségi tagok,
Bóka László, Szabó Imre, Hajós György, Geleji Sándor,
Erdey László, Törő Imre osztálytitkárok,
Manninger Rezső, Mihailich Győző, Verő József, az
Elnökség tiszteletbeli tagjai.

Meghivottak valamennyi
napirendi ponthoz: Pais Dezső akadémikus, Ortutay Gyula lev.tag,
Egerváry Jenő, Erdei Ferenc, Issekutz Béla akadémi-
kusok, Verebély László lev.tag, Bruckner Győző,
Straub F.Brunó akadémikusok, Tótkés Ottó, az MTA
Elnökségi Titkárságának vezetője, Antal Jánosné,
az Elnökségi Titkárság munkatársa,

6.napirendi ponthoz: Trencsényi-Waldapfel Imre akadémikus, a
Magyar Tudomány főszerkesztője, Szántó Lajos, a
Magyar Tudomány szerkesztője,

7.napirendi ponthoz: Csipka László, az MTA Gazdasági Titkárságá-
nak vezetője.

Kimentette magát: Gömöri Pál osztálytitkár, Maucha Rezső, az
Elnökség tiszteletbeli tagja.

N a p i r e n d :

- 1./ Beszámoló a múlt ülés határozatainak végrehajtásáról és az
Akadémia munkájáról a múlt ülés óta eltelt időszakban.
Előadó: Erdey-Gruz Tibor főtitkár.
- 2./ Az 1957 évi Nagygyűlés teljes programjának jóváhagyása.
Előadó: Erdey-Gruz Tibor főtitkár.
- 3./ Tájékoztató az akadémiai kutatómunkákról.
Előadó: Erdey-Gruz Tibor főtitkár.
- 4./ Az elért tudományos eredmények gyakorlati felhasználásának
helyzetéről.
Előadó: Hevesi Gyula akadémiai titkár.
- 5./ Beszámoló az Akadémiai Könyvtár működéséről.
Előadó: Haraszthy Gyula, az Akadémiai Könyvtár
igazgatója.

6./ A Magyar Tudomány eddig megjelent számainak értékelése, a szerkesztés problémái.

Előadó: Trencsényi-Waldapfel Imre akadémikus.

7./ Tájékoztató az Akadémia vállalatairól.

Előadó: Bognár Géza akadémiai titkár.

8./ Egyebek.

.....

Rusznay István elnök üdvözli a megjelenteket és az ülést megnyitja.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Bognár Géza akadémiai titkárt és Erdey László osztálytitkárt kéri fel.

A napirenddel kapcsolatosan javasolja "Az Akadémiai Könyvtár működéséről szóló beszámoló" elhalasztását a következő elnökségi ülésre.

.....

I.

Beszámoló a múlt ülés határozatainak végrehajtásáról és az Akadémia munkájáról a múlt ülés óta eltelt időszakban.

Erdey-Gruz Tibor főtitkár az elmúlt hónap jelentősebb eseményei közül első helyen jelenti az Akadémia költségvetésének elfogadását.

a./ A Gazdasági Bizottság az Akadémia költségvetését 120 millió forintban állapította meg. Ebben az összegben a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége nincs benne. Az 1956 évi költségvetési előirányzat 114 millió volt, a teljesítés 109 millió. 1957 évre az Akadémia 129 milliót igényelt. Az Akadémiának az 1957-es évben nagyobb összeg áll rendelkezésre mint 1956-ban. A Kormány lehetővé tette továbbá, hogy kevés megszorítástól eltekintve ezen összeg úgy kerüljön felosztásra, ahogy az az Akadémia Elnöksége szerint a tudományos céloknak a legjobban megfelel. A tanszéki kutatásokra 700 ezer forinttal nagyobb összeg áll rendelkezésre a folyó évben mint tavaly. A Gazdasági Bizottság nem kívánja a létszámcsökkentést sem.

b./ Főtitkár bejelenti, hogy kormányrendelet a tudományos kutatás egységes elvi irányítására, a tudományos kutatás és felsőoktatási munka összehangolására és a termeléssel való szorosabb kapcsolat létesítésére, a Minisztertanácsnak közvetlenül alárendelten Tudományos és Felsőoktatási Tanácsot hozott létre. A Tanács jelentős segítséget fog nyújtani ahhoz, hogy a tudományos kutatásra fordított igen nagy összeg megfelelően kerüljön elosztásra, lehetővé fogja tenni nagy kérdések összehangolását. A továbbiakban ismerteti a Tanács feladatait és összetételét. A Tanács elnöke: Rusznay István, az MTA elnöke, az Elnökség tagjai: Bakonyi Sebestyén Endre, a kohó- és gépipari miniszter első helyettese, Fogarasi Béla, az MTA alelnöke,

./.

Hevesi Gyula akadémikus, Kiss Árpád, az Országos Tervhivatal elnöke, Jánossy Lajos akadémikus, Szigeti József, a művelődésügyi miniszter első helyettese.

c./A Pénzügyminisztérium véleményezés végett megküldte az Akadémiának összefoglaló jelentését a népgazdaságban folyó kutatómunka központi irányításáról, pénzügyi kihatásának ellenőrzéséről és javításáról. A Pénzügyminisztérium az Akadémia hatáskörét ki akarja szélesíteni. Javasolja, hogy a Magyar Tudományos Akadémia legyen az összes kutatások központi irányítója. A Pénzügyminisztérium ezen javaslatát az osztályok már megkapták. Főtítkárral felhívja az osztálytitkárok figyelmét arra, hogy ezt az átiratot osztályülésen alaposan nézzék és vitassák meg és véleményüket küldjék meg az Elnökségnek.

d./Főtítkárral tájékoztatja az Elnökséget a múlt hó elején megjelent azon törvényerejű rendeletről, amely ideiglenesen felfüggeszti a tudományos címek disszertáció benyújtása nélkül való odaitélését. A Tudományos Minősítő Bizottság foglalkozott ezen rendellel. Az Akadémia Elnöksége pedig a Minisztertanácshoz fordul és kéri, hogy tegye lehetővé néhány olyan ügy elintézését, illetőleg tudományos cím odaitélését, amelyek már a rendelet megjelenésekor folyamatban voltak.

e./Főtítkárral bejelenti, hogy a múlt hónap folyamán értekezletet tartott a könyv- és folyóiratkiadás technikai és adminisztratív kérdéseinek tárgyában. Az értekezlet hasznosnak bizonyult. A vita alapján a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottsággal együtt az Elnökség szeptember vagy októberi ülésére kidolgoznak egy tervezetet, amely szabályozza a könyv- és folyóiratkiadás munkáját.

Rusznay István elnök bejelenti, hogy Alexits György akadémikus lemondott a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság titkári tisztségéről.

Elnök kéri Alexits György akadémikust, hogy míg a titkári tisztségre megfelelő javaslat nincs, lássa el továbbra is a titkári teendőket.

f./ Erdey-Gruz Tibor főtítkárral bejelenti, hogy a tudományos fokozatok rendszerének módosítására kidolgozott irányelveket az illetékes minisztériumoknak június 15. határidővel hozzászólásra megküldte.

g./ Főtítkárral tájékoztatásul közli az Elnökség tagjaival, hogy a Nádor u. 13. sz. épületben az Akadémia 43 szobát kapott, ahol a következő részlegek kerültek elhelyezésre: Műszaki Tudományok Osztálya, Gazdasági Titkárság, Filozófiai Intézet és a Kisérleti Orvostudományi Kutató Intézet Gazdasági Hivatala.

Erdey-Gruz Tibor főtítkárral a f.é. májusi elnökségi ülés határozataival kapcsolatban a következőkről tájékoztatja az Elnökség tagjait:

A./ A Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság foglalkozott a facsimile sorozat kiadásának kérdésével. Jelenleg a következő művek kiadásáról van szó: "Corvinák inieciáléi", "Bécsi Képes Krónika". Az Akadémiai Kiadó a két mű kiadását illetőleg külföldi cégekkel a kapcsolatot már felvette, válasz még nem érkezett.

B./ A könyvexportból származó devizarészesedés ügyében a külkereskedelmi minisztertől elutasító válasz érkezett. Főtítkárral

bejékoztatja az Elnökséget, hogy újabb átirattal fordult a külkereskedelmi miniszterhez, amelyben a ténylegesen befolyt devizaösszeg 25 %-át kéri.

C./ Nagy Sándor: "A didaktika alapjai" c. mű kérdésével a II. Osztály foglalkozott. Az Osztályvezetőség a könyv terjesztésével kapcsolatos határozatát felfüggesztette.

D./ Elnökség szükségesnek tartotta az Akadémia kiadásában megjelent művek értékelését. Ezért a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság kéri az osztálytitkárokat, hogy minden évben értékeljék az előző évi könyvkiadásukat lehetőleg a nagygyűlési osztálytitkári beszámolóban. Ezek az értékelések szolgálják majd az Elnökség elé kerülő értékelés alapját.

E./ Elnökség a II. Osztály javaslatára a Studia Historica címét Bibliotheca Historica-ra változtatta. Az Osztályvezetőség újabb bejelentése szerint a folyóirat régi címét vissza kívánja állítani és kéri ehhez újra az Elnökség jóváhagyását.

F./ A Biológiai Csoport jelentése értelmében a kísérleti állattenyésztési telep létesítésével kapcsolatos tárgyalások a Földművelésügyi Minisztériummal folynak. A tárgyalások befejezése után a Biológiai Csoport megküldi jelentését az Elnökségnek.

G./ A Biológiai Csoport a folyó évben Tihanyban nem kíván symposiumot rendezni. Az 1958 évi symposium programját jóváhagyás végett későbbi időpontban Elnökség elé fogja terjeszteni.

H./ Az Akadémiai Könyvtár igazgatója elkészítette javaslatát a tartalékpéldányok csökkentésére.

I./ Főtítkár bejelenti, hogy néhány akadémikus azzal a kéréssel fordult az Elnökséghez, hogy a külföldi folyóiratokban megjelent cikkeik, könyveik, előadásaik honoráriumát külföldi kongresszuson való részvétel céljára felhasználhassák.

Ezen ügyben Elnökség a Nemzeti Bankhoz fordult és a Nemzeti Bank hozzájárult ahhoz, hogy az akadémikusok devizaköveteléseiket részben vagy egészben külföldi kongresszusokon való részvételre felhasználhatják, a felhasználáshoz azonban a Szerzői Jogvédő Hivatalon keresztül a Nemzeti Banktól külön engedélyt kell kérni. A Nemzeti Bank ezen kéréseket engedélyezni fogja.

Lukács György akadémikus helyesnek tartaná, ha az akadémikusok devizakövetelései nemcsak kongresszusokon való részvétel céljára lennének felhasználhatók, hanem a tudományos munkához szükséges anyag beszerzésére is, például műszerre vagy könyvre.

J./ Főtítkár közli az Elnökség tagjaival, hogy a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának Elnöksége a két Akadémia közötti együttműködési egyezményt jóváhagyta.

Elnökség a főtítkár jelentését jóváhagyja.

II.

Az 1957 évi Nagygyűlés teljes programjának jóváhagyása.

Erdey-Gruz Tibor főtitkár Elnökség elé terjeszti az 1957 évi Nagygyűlés programjára vonatkozó javaslatot. Bejelenti, hogy a program kiegészítésére a következő javaslatok érkeztek:

II.Osztály: A közgazdaságtudományi kutatás szerepe a helyes gazdaságpolitika kialakításában /Közgazdaságtudományi Intézet előadása/.

III.Osztály: Szalay Sándor lev.tag: A Magyar Tudományos Akadémia Atommag Kutató Intézetében elért új eredmények a neutrino kutatás terén.

Alexits György akadémikus: Emlékinnepe Bólyai Farkas halálának 100.évfordulója alkalmából.

VI.Osztály: Vadász Elemér akadémikus: Földfejlődés és földváltozás, Bognár Géza lev.tag: Mikrohullámu rádióösszeköttetések.

Erdey-Gruz Tibor főtitkár közli, hogy a III.Osztály Vezetősége korainak véli a Biológiai Csoport által javasolt kibernetikai előadásorozat megtartását.

Fogarasi Béla alelnök a kibernetikáról egy általános ismeretterjesztő előadás tartását javasolja, de nem a nagygyűlés keretében. Egyben bejelenti saját előadása címének megváltoztatását:

"A marxista-leninista világnézet időszerű kérdései."

Törő Imre akadémikus bejelenti, hogy Szentágothay János lev.tag olyan eredményeket ért el, amelyek kapcsolódnak a kibernetikához és segítenék a kibernetikai tudomány előrehaladását.

H a t á r o z a t :

Elnökség a Nagygyűlés programjára vonatkozó javaslatot a következő módosításokkal hagyja jóvá:

1./ November 3-án, vasárnap délután ne legyenek előadások, szabad délután legyen.

2./ Fogarasi Béla alelnök előadásának címe a következőképpen módosul:

"A marxista-leninista világnézet időszerű kérdései".

3./ A Biológiai Csoport rendezésében kibernetikai előadásorozat ne kerüljön megtartásra.

Szentágothay János lev.tag előadása a Biológiai Csoport előadásaként kerüljön megrendezésre, a III. és VI.Osztály érdekelt akadémikusainak bevonásával.

Felelős: Erdey-Gruz Tibor főtitkár.

III.

Tájékoztató az akadémiai kutatómunkákról.

Erdey-Gruz Tibor főtitkár Elnökség elé terjeszti az akadémiai kutatómunkákra vonatkozó tájékoztatót.

Felveti, hogy egyes kutatóintézetek jelentése szerint a kötött munkaidő gátolja a kutatást. Javasolja, hogy az intézeti igazgatók javaslata alapján az osztályvezetőségek dönthessenek a munkaidő kérdésében.

Fogarasi Béla alelnök azon kutatóintézetekben, ahol nincs kötött munkaidő, a munkanapló bevezetését javasolja.

Erdey-Gruz Tibor főtitkár a munkanapló kötelező vezetését a tudományok doktoráig bezárólag tartaná helyesnek.

H a t á r o z a t :

- 1./ Elnökség az akadémiai kutatómunkákra vonatkozó előterjesztést jóváhagyja.
- 2./ Elnökség úgy határoz, hogy egyes kutatóintézetekben az intézet igazgatójának javaslatára az osztályvezetőség engedélyezheti a kötetlen munkaidőt azon megszorítással, hogy a fiatal kutatók - a tudományok doktora fokozattal rendelkezőkig bezárólag - munkanaplót kötelesek vezetni.

Felcélós: Osztálytitkárok.

IV.

Az Akadémia keretében folyó tudományos kutatás eredményeinek gyakorlati realizálásáról.

Hevesi Gyula akadémiai titkár Elnökség elé terjeszti az Akadémia keretében folyó tudományos kutatás eredményeinek gyakorlati realizálására vonatkozó javaslatot.

Bejelenti, hogy az előterjesztés elkészítése után az osztályoktól még sok kiegészítés érkezett, ezeket a javaslatba már bedolgozni nem tudta. A kiegészítések azonban csak megerősítik az előterjesztett javaslatot.

Hevesi Gyula akadémiai titkár az 5./pontban foglalt javaslatot azal egészíti ki, hogy a Tudományos és Felsőoktatási Tanács országos viszonylatban készítsen félévenként jelentést a gyakorlatban alkalmazható kutatási eredményekről.

./.

Erdey-Gruz Tibor főtitkár hangsúlyozza, hogy a kutatónak addig kell törődnie a kutatás eredményével, míg az a gyakorlatba be nem vezetődik. Nem elég az, hogy befejezi a kutatást és az eredményt lerögzíti. Azon eredményekről, amelyek nem kerülnek bevezetésre, tájékoztatást kell adni.

Erdei Ferenc akadémikus rámutat arra, hogy a mezőgazdaságban legfontosabb az információ megteremtése. Az informáltság a mezőgazdaság területén egyáltalában nincs meg. Az orvostudományban például megvan. Az információ folyamatosságát feltétlenül azokon a vonalakon is meg kell teremteni, ahol ez még nincs meg. Létesüljön egy olyan kiadvány, amely a mezőgazdasági dokumentációt ismerteti.

Erdei Ferenc akadémikus is hangsúlyozza, hogy a kutatók és az Akadémia osztályai érezzenek felelősséget azért, hogy az elért eredmények a gyakorlatban is realizálódjanak.

Jánossy Lajos akadémiai titkár egyetért Erdei Ferenc akadémikussal azonban megjegyzi, hogy az információ nem minden területre érvényes módszer.

Felhívja az Elnökség figyelmét arra, hogy milyen kényelmetlen bevezetni egy új dolgot és ez egyik akadálya a realizálás lehetőségének. Arra kell törekedni, hogy a népgazdaságilag segítséget jelentő tudományos eredményekhez a kormány adja meg az anyagi támogatást is /létszám, stb./. Ennek a feltételnek a megteremtése legyen egyik feladata a Tudományos és Felsőoktatási Tanácsnak.

Issekutz Béla akadémikus: Jánossy Lajos akadémiai titkár által felvetett nehézségek az új gyógyszerek bevezetése terén is jelentkeznek. Az Elvi Gyógyszerkutató Bizottság már foglalkozott is ezzel a kérdéssel.

Alexits György elnökségi tag csatlakozik Erdei Ferenc akadémikus hozzászólásához és javasolja az Orvosi Hetilap mintájára egy Mezőgazdasági Hetilap létrehozását, a Földművelődésügyi Minisztérium vonalán.

Lukács György elnökségi tag helyesnek tartaná az Erdei Ferenc akadémikus által felvetett javaslatot részletesebben kidolgozni a IV, a VI. Osztály és a Biológiai Csoport területén és azután a Tudományos és Felsőoktatási Tanács gondoskodik arról, hogy ezekben a kérdésekben a tudományos közvélemény kialakuljon.

Verő József akadémikus rámutat arra, hogy bizonyos eredmények a realizálás terén mégis voltak.

Hangsúlyozza, hogy általános elveket a realizálás terén érvényesíteni nem lehet. A realizálás egyik feltétele, hogy az eredmény realizálásra érett legyen és a tudományos eredményre a szükség valóban fennálljon. A kutatónak saját magának kötelessége, hogy realizálással foglalkozzék. Feltétlenül szükséges azonban az is, hogy a kutatónak partnere legyen, aki az eredmény jelentőségét, mértékét és hasznát megérti.

Verő József akadémikus rámutat továbbá arra, hogy az ujitási mozgalom terén milyen nagy nehézségek állanak fenn, és pedig jelentős anyagi nehézségek. Nem engedhető meg az, hogy az ujitások bevezetése terhet jelentsen ott, ahol az megvalósításra kerül.

Amennyiben az Akadémia szükségesnek tartja, hogy az eredmények realizálásával foglalkozzék, úgy véleménye szerint többet kell tennie, mint amennyit a javaslat tartalmaz. Javasolja, hogy a realizálással foglalkozó akadémiai titkár végezzen adatgyűjtést egészen részletekbe menően.

Geleji Sándor osztálytitkár az eredmények realizálását anyagi érdekeltség kérdésének tartja.

Hajós György osztálytitkár a javaslat 3./pontjával kapcsolatosan megjegyzi, hogy ne az előírt időközökben tegyenek jelentést az osztályok a realizálás körülményeiről, hanem szükség szerint.

Hevesi Gyula akadémiai titkár: A hozzászólások rámutattak arra, hogy a realizálható tudományos eredmények tényleges felhasználása igen sok tényezőtől függ.

Erdei Ferenc akadémikus javaslatával kapcsolatban meg kell nézni, hogy az Akadémia mit tud tenni az informáltság megjavítására. A mezőgazdaság terén állandó propagandáról van szó, az eredményeknek el kell jutni azokra a helyekre, ahol az termékeny talajra található. A tudományos közvélemény kialakítására az Akadémia keretében megvan a lehetőség.

Amennyiben az Elnökség az előterjesztett javaslatot elfogadja úgy véli, hogy bizonyos funkciót a realizálás terén - az Akadémia kezdeményezése alapján a Tudományos és Felsőoktatási Tanácsnak kell vállalnia.

H a t á r o z a t :

Elnökség az Akadémia keretében folyó tudományos kutatás eredményeinek gyakorlati realizálására vonatkozó előterjesztést a következő módosításokkal, illetőleg kiegészítésekkel hagyja jóvá:

1./ A javaslat 1., 2., és 3. pontjának felelősei az osztálytitkárak.

A 4.pontban foglaltak megszervezéséért felelős Hevesi Gyula akadémiai titkár.

2./ Elnökség felkéri Hevesi Gyula akadémiai titkárt, hogy dolgozzon ki egy vitaanyagot a Tudományos és Felsőoktatási Tanács részére a tudományos eredmények realizálásának megjavítása céljából.
Az anyag térjen ki olyan részletekre is, amelyek nem akadémiai feladatok/például érdekeltség kérdése, sajtó, stb. /.

3./ A 3./pontban szereplő dokumentációs figyelemmel kísérés ne negyedévenként, hanem félévenként történjék, a kutató azonban szükség szerint előbb is jelentést tehet.

Felelős: Hevesi Gyula akadémiai titkár.

Tájékoztató a "MAGYAR TUDOMÁNY" egyes problémáiról.

Trencsényi-Waldapfel Imre akadémikus, a Magyar Tudomány főszerkesztője Elnökség elé terjeszti a "Magyar Tudomány" egyes problémáira vonatkozó jelentését.

Közli Szabó Imre akadémikus észrevételeit - akinek idő közben más elfoglaltsága miatt el kellett távoznia. Szabó Imre akadémikus véleménye szerint:

- 1./ A Magyar Tudomány cikkeinek egy része túlzottan szakmai és nem szolgálja az osztályok közötti közérthetőséget.
- 2./ A nemzetközi szemlében, de egyébként is jobban kellene támaszkodni az Akadémia intézeteire.
- 3./ Szükségesnek tartja a havonkénti megjelenést.

Fogarasi Béla alelnök: Az eddig megjelent példányok alapján meg kell állapítani, hogy a folyóirat kétségtelenül funkciót tölt be. A cikkek nagy részének színvonala megfelelő. Nehézség a rendszertelen megjelenés miatt van és ezért javasolja, hogy az Elnökség adjon meg minden támogatást ahhoz, hogy a folyóirat rendszeresen megjelenhessék.

A folyóiratban rendszeresíteni kell a magyar tudomány külföldi visszhangját.

Bóka László osztálytitkár javasolja felhívni az osztályok figyelmét arra, hogy a Magyar Tudományban lehetőség van az osztályok életéből tájékoztatót adni.

Javasolja továbbá, hogy a Magyar Tudományban kiváló szaktudósok nyilatkozhatnának összefoglaló cikk formájában egy-egy kérdés állásáról országos viszonylatban. Közölhetné a Magyar Tudomány összefoglalva az egyes szakterületek között lefolyt vitákat, tudományos eredményeket.

Erdey-Gruz Tibor főtítkár 2./pontban foglalt javaslattal kapcsolatban megjegyzi, hogy az Akadémiai Nyomda amennyiben a Magyar Tudomány kéziratának beküldése évi terv szerint történik, az egyes számok részére 6 heti átfutási időt tud biztosítani.

Lukács György akadémikus hangsúlyozza, hogy a Magyar Tudományban több tudományágot érintő problémák felvetése szükséges.

Trencsényi-Waldapfel Imre akadémikus, a Magyar Tudomány főszerkesztője kéri, hogy az Elnökség foglaljon állást a szerkesztőségi apparátus szerény emelése mellett, mert ez feltétlenül szükséges a folyóirat rendszeres megjelenésének biztosításához.

Javasolja, hogy a Magyar Tudományban megjelenő cikkekért a szerzők vállalják a felelősséget.

Kéri az osztálytitkárokat, hogy hívják fel az osztály tagjainak figyelmét ismét a Magyar Tudomány fontosságára és arra, hogy spontán is nyújthatnak be cikkeket a folyóirat részére.

Trencsényi-Waldapfel Imre akadémikus véleménye szerint a magyar tudomány külföldi visszhangjáról szóló tájékoztatás nehéz kérdés. Míg sokoldalú megfelelő anyag nem áll rendelkezésre, ezt a rovatot megindítani nem lehet.

H a t á r o z a t :

Elnökség a MAGYAR TUDOMÁNYra vonatkozó előterjesztés javaslatait a következő módosításokkal hagyja jóvá:

1./ A javaslat 2./pontja helyesen a következőképpen szóljon:

Főtítkár utasítsa az Akadémiai Nyomda igazgatóját, hogy amennyiben a Magyar Tudomány kéziratának leadása rendszeresen évi terv szerint történik, az egyes számok nyomdai átfutásának ideje hat hétnél hosszabb ne legyen és biztosítva legyen, hogy néhány oldal még a szerkesztőség rendelkezésére álljon.

2./ Elnökség felhatalmazza a Főtítkárt, tárgyalja meg az Akadémiai Kiadó igazgatójával, hogy hogyan és milyen formában oldható meg a MAGYAR TUDOMÁNY szerkesztőségi apparátusának kibővítése.

3./ Elnökség felkéri az osztálytitkárokat, hogy az osztályok területéről minél több akadémiai tag írjon cikket a Magyar Tudomány számára.

Felelős: Erdey-Gruz Tibor főtítkár.

.....
.....

VI.

Tájékoztató a Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó vállalatokról.

Bognár Géza akadémiai titkár Elnökség elé terjeszti az Akadémia felügyelete alá tartozó vállalatokról szóló tájékoztatást. Bejelenti, hogy a tájékoztató szétküldésének ideje óta az Akadémiai Nyomda vezetésében változás történt. Puskás Ferenc lemondott és a Nyomda vezetését Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója vette át.

Fogarasi Béla alelnök felveti a kérdést, hogy mi az általános értékelés az Akadémia vállalataival kapcsolatban.

Bognár Géza akadémiai titkár tájékoztatja az Elnökséget arról, hogy az Akadémia felügyelete alá tartozó vállalatok hasznos és fontos

~~tevékenységet~~ fejtenek ki az Akadémia munkája szempontjából. Problémák különösen az Enciklopédia Szerkesztősége vonalán merülnek fel. Örvendetes javulás mutatkozik a Kutatási Eszközök Kivitelező Vállalat munkájában.

H a t á r o z a t :

- 1./ Elnökség az Akadémia felügyelete alá tartozó vállalatokról szóló tájékoztatót tudomásul veszi.
- 2./ Elnökség úgy határoz, hogy amennyiben a KUTESZ ügyében változás van, azt az Elnökség egyik ülésén tárgyalja meg.
- 3./ Az Enciklopédia szerkesztésének kérdését Elnökség a közel jövőben tárgyalja meg.

Felelős: Rusznyák István elnök.

VII.

Javaslat a külföldön megjelenő könyvek szerzői díjából a Szerzői Jogvédő Hivatal részére levonandó összeg csökkentésére.

Erdey-Gruz Tibor főtitkár bejelenti, hogy több intézmény kérte az Akadémia Elnökségét arra, hogy a Szerzői Jogvédő Hivatal túl magas illetéklevonása ügyében - amelyet a külföldön megjelent művek után számít fel - járjon el.

Főtitkár javasolja, hogy az Akadémia Elnöksége forduljon felettes szervhez és kérje, hogy a Szerzői Jogvédő Hivatal a tudományos műveknél csak 6 % levonást számíthasson fel. Ez a levonás különösen a fordításoknál indokolt.

Geleji Sándor osztálytitkár javasolja, hogy az előterjesztésben a kötelező elszámolást is kérje az Akadémia.

Alexits György elnökségi tag felveti, hogy lehetséges volna-e egy bizonyos fakultatívítást bevezetni a külföldön megjelenő és a már akadémiai kiadásban megjelent műveknél.

Ortutay Gyula lev. tag javasolja az előterjesztésben felvetni, hogy vizsgálják meg, megfelelően védi-e a Szerzői Jogvédő Hivatal a szerzőket.

./.

Lukács György elnökségi tag tájékoztatóképpen megjegyzi, hogy külföldön a tudomány terén a Szerzői Jogvédő Hivatal nem funkcionál.

H a t á r o z a t :

Elnökség felhatalmazza Főtitkárt, hogy készítsen felettes szerv felé előterjesztést a külföldön megjelent tudományos művek szerzői díjából, a Szerzői Jogvédő Hivatal által levonandó összeg csökkentése tárgyában.

Az előterjesztés térjen ki a kötelező elszámolásra is.

Felelős: Erdey-Gruz Tibor főtitkár.

.....

A Német Tudományos Akadémia tiltakozása a nukleáris fegyverekkel folytatott kísérletek ellen.

Erdey-Gruz Tibor főtitkár bejelenti, hogy a Német Tudományos Akadémia Elnöksége átiratot intézett a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségéhez, melyben közli a Német Tudományos Akadémia Magfizikai Munkaközösségének állásfoglalását a nukleáris fegyverekkel folytatott kísérletek ellen.

H a t á r o z a t :

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége csatlakozik a Német Tudományos Akadémia Elnökségének felhívásához és mint már több ízben ismételten tiltakozását fejezi ki a nukleáris fegyverekkel folytatott kísérletek ellen.

A Magyar Tudományos Akadémia állásfoglalását írásban közli a Német Tudományos Akadémia Elnökségével.

Felelős: Rusznyák István elnök.

.....

Erdey-Gruz Tibor főtitkár bejelenti, hogy az Elnökséghez az a panasz érkezett, hogy az osztályok nem mindig beszélnek meg a kiküldetést a javasolt személyekkel.

H a t á r o z a t :

Elnökség felkéri az osztálytitkárokat, hogy a kiküldetésre javasolt személyekkel minden esetben előzőleg beszéljék meg a kiküldetést.

Felelős: Osztálytitkárok.

K.n.f.

ERDEY LÁSZLÓ sk.
a VII. Osztály titkára

BOGNÁR GÉZA sk.
akadémiai titkár.

Budapest, 1957. június 13.

4512/T/Ané/Sz.M.

S z a b ó Imre
osztálytitkár elvtársnak,
B u d a p e s t .

Az Elnökség júniusi ülésén az osztályoktól kapott tájékoztatók alapján foglalkozott az akadémiai kutató munkák jelenlegi helyzetével. Megállapította, hogy a munkákat szinte minden területen anyagi eszközök elégtelensége, státusz-helyek hiánya, külföldi kiutazások, külföldi könyvek, folyóiratok túl kicsi kerete akadályozza. A természettudományok területén ezek mellett súlyosan gátolja a kutatásokat a műszerhiány. Az Elnökség megállapítja, hogy az adott költségvetési kereten belül kell megkeresni a módját a nehézségek csökkentésének. Ennek érdekében az Elnökség konkrét javaslatot kér az osztályoktól, intézetektől arra vonatkozólag, hogy mennyiben lehet kutatási megbízások útján az eddiginél nagyobb mérvű anyagi eszközökhöz jutni anélkül, hogy az alaputatások háttérbe szorulnának.

Amennyiben az Osztály egyes intézeteinek különleges igényei volnának a kutatási megbízások szabályozásával kapcsolatban, úgy azt közölnék az Elnökséggel.

Külföldi utak fokozását elősegíti számunkra a nagyon előnyösen megkötött egyezmény a Szovjetunió Tudományos Akadémiájával. A Gazdasági Titkárság utasítást kapott a kutató intézetek közti csere anyagi feltételeinek tanulmányozására.

Erdey-Gruz Tibor
Erdey-Gruz Tibor

51.

7. június 13.

Budapest, 195

4515/T/Ané/SzM.

S z a b ó Imre
osztálytitkár elvtársnak,
B u d a p e s t .

Az Elnökség június 7.-i ülése úgy határozott, hogy az idei Nagygyűlést 1957. november 2 - 6 között rendezi meg.

Az együttes rendezvények keretén belül 4 előadás, a főtitkári beszámoló és a közgyűlés szerepel, ami 6 fél napot vesz igénybe. Az osztályrendezvényekre 3 félnap /november 2. és 4. délután, 5. délelőtt/ áll rendelkezésre. Vasárnap délután rendezvény nem szerepel a Nagygyűlés programjában.

Az Elnökség elfogadta az osztályok nagygyűlési programjavaslatát azzal a módosítással, hogy a három osztály közös kibernetikai előadássorozat helyett Szentágothay János: "Szervomechanizmusok a biológiában" című előadása szerepeljen a programban és a III. és VI. Osztályról az érdekeltek szóljanak hozzá az előadáshoz. Az I. Osztály két munkakonferenciája és az V. Osztály Mikrobiológiai Konferenciája időpontjával kapcsolatosan az Elnökség úgy döntött, hogy azok vagy a Nagygyűlést megelőzően, vagy a Nagygyűlés után kerüljenek megrendezésre.

Erdey-Gruz Tibor
Erdey-Gruz Tibor